

L'HORA

de Catalunya

Les millors imatges
de la Diada

**Catalunya
al
carrer**

**Guinea, una nova
província?**
**El cinema torna a
Venècia**

Guinea: una nova província?

FRANCESC NAVARRO

Després del cop d'estat que el dia quatre d'agost enderrocà el president vitalici de Guinea Equatorial Francisco Macías, la petita nació africana ha entrat en una fase molt delicada de la seva història.

Els territoris de Guinea foren obtinguts per Espanya el 1778, encara que fins a la meitat del passat segle no li varen prestar cap atenció. No obstant, els recursos naturals de la colònia, bàsicament cacau i fusta, despertaren els interessos del capital espanyol que, poc a poc, s'anirà establint a l'illa. La segona república es proposà fer rendible la colònia i per això inverteix decididament. Després el parèntesi de la guerra d'Espanya arriba el franquisme i amb ell es formen els monopolis d'explotació.

La vergonyosa descolonització

Els moviments independentistes de Guinea neixen al voltant dels anys cinquanta; són dos grups, el IPGE (Idea Popular de Guinea Ecuatorial) i el MONALIGE (Moviment Nacional d'Alliberament de Guinea Equatorial) dirigit aquest darrer per Anastasio Ndongo. Ambdós partits varen donar sortida a les tesis independentistes davant de l'Assemblea General de l'ONU el 1962 i a partir d'aquí el Govern espanyol va canviar de tàctica; atorgà la nacionalitat espanyola als guineans i després d'un referèndum va procedir a la constitució d'un règim autònom. Les autoritats espanyoles van fundar un tercer partit, el MUNGE (Moviment d'Unió Nacional de Guinea Equatorial) que, dirigit per Ondo Edu, seria l'encarregat de perpetuar el domini a la colònia en la independència que ja es veia propera. En el referèndum de 1968 la colònia accedeix a la independència i un mes després es celebren les úniques eleccions lliures. Els interessos espanyols hi van dividits, d'una banda el trust fuster, al cap del qual hi ha la figura de l'Almirant Carrero Blanco, dona suport al

candidat del MUNGE Ondo Edu, mentre que el trust del cacau, representat per l'aleshores ministre d'Afers Estrangers ho fa amb el candidat del MONALIGE Anastasio Ndongo; el tercer en discòrdia era Francisco Macías que encapçala la Coalició Tripartita provenint d'escindits dels dos grups anteriors i de l'IPGE. Macías representa als interessos francesos —Dragados, Compañía Maderera del Muni— i el seu interlocutor és García

Trevijano. Macías guanya les eleccions i al poc temps instaura la dictadura.

El terror Macías

El 1969 els interessos espanyols, descontents amb la política de Macías promouen un cop d'estat que fracassa i dona excusa a Macías per a instaurar la dictadura. Poc a poc Macías centra tot el poder en la seva persona. El 1970 funda el PUNT (Partit Únic Nacional dels Treballadors), atorga al país una nova Constitució en la qual queda nomenat president vitalici. Onze anys de govern despòtic de Macías

CASIMIRO MASSI (ANRD) L'OPOSICIÓ A MACÍAS

L'Aliança Nacional de Restauració Democràtica de Guinea Equatorial, és un dels moviments creats a l'exili com a oposició al règim de Macías. Es va fer famós arran que el 1976 va distribuir un dossier acusatori contra l'advocat madrileny Antonio García Trevijano entre els diferents partits polítics de l'oposició democràtica, la qual cosa li va costar la carrera política a l'esmentat García Trevijano. Amb representants d'ANRD hem parlat sobre la situació actual de Guinea.

—Es pot parlar d'intervenció d'Espanya en el cop d'estat?

No es pot afirmar ni es pot negar —ens contesta Casimiro Massi, secretari general del comitè d'ANRD a Catalunya—; ara bé, creiem que Nguema ja cercava des de fa temps l'enderrocament de Macías i aprofitant que aquest era un gran enemic d'Espanya va cercar el suport del Govern espanyol.

—Quina opinió us mereix la figura de Nguema?

—És un familiar i col·laborador proper de Macías, i per això haurem d'esperar a veure quines actituds pren. De moment, la nostra actitud és d'expectativa.

—Creieu que es realitzarà realment una transició democràtica a Guinea?

—Les declaracions fetes per Nguema en contra dels partits polítics no ens inspiren gaires confiances; ara bé, si realment hi ha un interès que el règim militar sigui merament transitori nosaltres no ens negarem a col·laborar amb ells. Nosaltres volem retornar i per això volem les suficients garanties. Guinea està mancada de tècnics, els que hi han, són tots a l'exili i no es pot pretendre reconstruir un país sense tècnics. D'altra banda, si el que pretén Espanya és instaurar un règim neocolonial, estariem en situació que s'aprofitarien els de sempre, serien «els mateixos gossos amb diferents collars». El país ofereix uns immensos recursos naturals; un espanyol, Cándido Montoya, ha descobert mostres d'or, urani, petroli, etc. i d'aquests recursos se n'ha de beneficiar el poble.

donen aquest balanç: la població del país, que en el moment de la independència superava les tres-centes mil persones, ha descendit a menys de cent mil, dos-cents mil guineans s'han vist obligats a l'exili, un de cada cinc-cents guineans ha mort víctima de la repressió; al moment de la caiguda de Macías existien en el país cinc mil presos polítics i trenta mil persones condemnades a treballs forçats, les tortures eren pràctica habitual, hi han molts testimonis recollits per Amnesty International, segons ells els presos més perillosos són torturats

en el penal de Blabich davant dels tres homes claus del règim: Bonifacio Nguema, Carmelo Bico i l'antic cap de la casa militar de Macías, el tinent coronel Teodoro Nguema, actual cap del règim que ha enderrocat Macías. La Antislavery Society ha reunit proves dades com per a determinar que la majoria de la població guineana estava en unes condicions de autèntic esclavatge, tota persona major de quinze anys estava obligada a sotmetre's als «plans de rehabilitació econòmica»; pel seu treball els guineans no rebien cap sou, tan sols una dieta alimentícia

GARCIA TREVIJANO OPINA SOBRE EL COP

L'advocat madrileny Antonio García Trevijano és, probablement, un dels espanyols que millor coneixen els entrellats de la política guineana en els darrers anys. La seva opinió és, doncs, valuosa.

—El suport del Govern espanyol ha estat decisiu, el cop no s'hagués produït sense el suport moral i material de les autoritats espanyoles.

—Com valora la situació actual de Guinea Equatorial?

—Encara és molt d'hora com per a poder dir res, no obstant, encara no és el moment d'exigir unes condicions democràtiques normals en aquest petit país africà de parla espanyola. Primer s'ha de reconstruir el país, després la perspectiva del temps col·locarà cada cosa en el seu lloc.

—El fet que amb la caiguda de Macías, s'hagi tornat a posar en dubte el nom de García Trevijano, a què creu que és degut?

—És una campanya desfermada per dos motius principalment, en primer lloc per a desviar l'atenció de l'opinió pública de la participació espanyola en el cop d'Estat; en segon lloc, davant dels rumors d'un possible retorn meu a la política activa han intentat desprestigiar-me.

—Què hi ha d'aquest possible retorn?

—Res. Jo no tinc cap interès en retornar a la política. Al menys mentre hi hagi aquesta política d'hipocresia, consens i manca de democràcia.

—Dins d'aquesta campanya hi han hagut guineans que vostè va ajudar en el passat i que avui li han girat l'esquena.

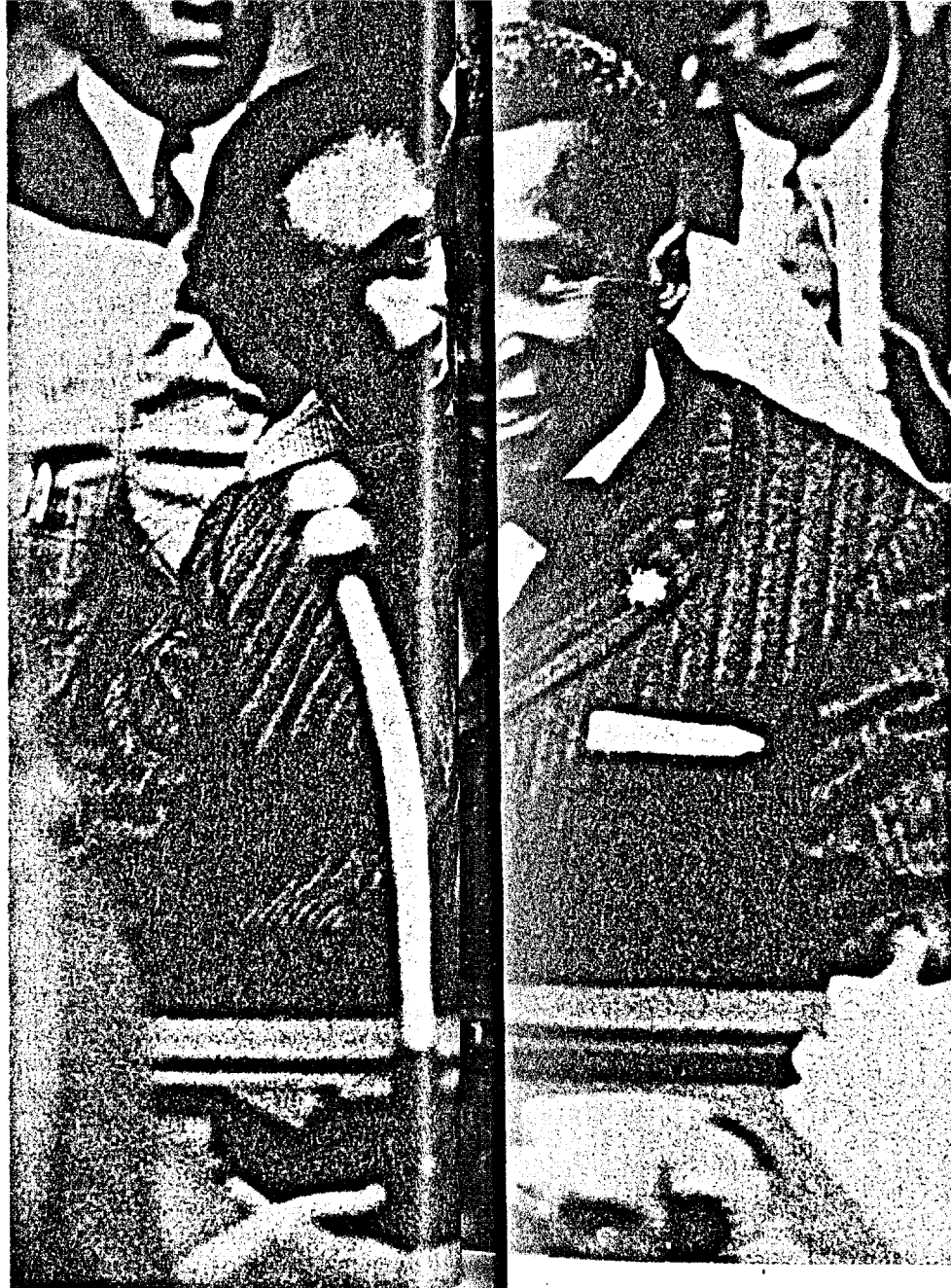
—Sí, principalment el que fou ambaixador equatoguineà a Espanya, Esteban Nsue, que és un senyor que no crec que torni mai més a Guinea ja que es va apoderar del fons de seixanta milions de l'ambaixada. L'altre és Angel Moisés, president de l'ANRD, que si bé ell mai no m'ha atacat i no crec que ho faci, sí que ho fa la seva organització.

—Quina opinió li mereix l'ANRD.

—És un muntatge sense cap contingut polític ni incidència a l'interior de Guinea, realitzat a fi de viure amb els fons de pessetes atorgats pels neocolonialistes de Madrid.

—L'actual situació de Guinea fa preveure que caurà en un nou estat de neocolonialisme per part d'Espanya?

—Això és evident, no és que caurà, sinó que ja ha caigut. I el que resulta trist és que d'això s'aprofitaran els mateixos de sempre, aquells que es varen aprofitar durant el govern de Macías. Guinea Equatorial necessita, almenys en un període de cinc, deu anys, de la tècnica i el capital espanyol, i això ho haurà de pagar d'alguna manera. Encara que jo prefereixo un país neocolonitzat on la gent pugui menjar a una independència amb gana.

Macías, l'ex-dictador caigut.

de vint kilos d'arròs, quatre litres d'oli de palma i quatre kilos de peix mensuals; la ració era fixa sense que importés el nombre de persones que depenien del treballador.

Amb aquestes condicions l'economia guineana es va ensorrar. De trenta-vuit mil tones de cacau que s'exportava el 1968 la producció ha baixat a menys de tres mil. La producció de fusta va baixar de tres-cents mil metres cúbics abans de la independència a menys de vint mil el 1971, les dades són esgarrioses en el país que, en el moment de la independència, comptava amb la renda per càpita més alta de tota Àfrica.

El dia set d'agost l'Oficina d'Informació Diplomàtica del Ministeri d'Afers Estrangers, volent sortir al pas de les reiterades informacions que situaven Espanya darrera del cop de Estat de Teodoro Nguema distribuïa una nota en la qual textualment es deia: «El Govern espanyol va saber amb alguna antelació que algun moviment de caràcter militar es preparava a Guinea Equatorial», això no feia més que confirmar les sospites. Durant el cop d'Estat l'espai aeri guineà estava tancat per a tot el món menys per als avions espanyols que va conduir a la missió espanyola d'ajuda; encara no havien passat quaranta-vuit hores del cop d'estat. L'aleshores cap d'estat de

Guinea Nguema va enviar la seva dona a Canàries abans d'efectuar el cop amb la previsió que no sortís bé, on fou custodiada per la policia espanyola. El Govern espanyol, molt abans de poder saber quin tomb prendria el moviment militar, el va reconèixer i va enviar tot tipus d'ajuda. Espanya participava així en el recanvi de règim guineà.

Des del primer avió que va conduir Carlos robles Piquer, secretari d'Estat del Ministeri d'Afers Estrangers i un grup de metges a Malabo s'han succeït els esdeveniments. La Comunitat Econòmica Europea ha desbloquejat els crèdits al nou govern, mercès a la mediació d'Espanya; el fabulós tractat pesquer que atorgava a l'Unió Soviètica el monopoli de la pesca a Guinea, en el moment de la seva caduci-

tat serà renegociat amb Espanya, segons han declarat reiteradament les noves autoritats, i les propietats espanyoles, encara que considerat pel nou govern assumpte de segon ordre, seran retornades als seus propietaris. Aquestes propietats s'avaluen en prop de cinquanta mil milions de ptes. Si les perspectives de noves inversions es mantenen, el capital espanyol anirà a Guinea, que pot caure perfectament en una situació de neocolonialisme. De moment, els tècnics xinesos, russos i cubans han estat substituïts per tècnics espanyols. Metges, mestres i militars i fins i tot electricistes (Malabo era l'única capital del món sense energia elèctrica) són els encarregats de la reconstrucció del país. Deu anys després de la independència, els espanyols tornen a Guinea. ■

AVUI, 1000 VEGADES AVUI

Que l'«AVUI» és més que un diari, que l'«AVUI» té un significat especial per a Catalunya, és quelcom que al cap de 1000 números, superant-ho tot, no cal que es digui, és un fet remarcable, té la seva importància.

Però és per això precisament que l'«AVUI», com a suport publicitari, durant aquests 1000 números que ara commemorem, s'ha convertit en un mitjà de comunicació molt rendible a Catalunya.

**Anunciem a l'«AVUI» encara que només sigui...
perquè és més rendible.**